DALĪBA STARPTAUTISKOS IZGLĪTĪBAS PĒTĪJUMOS
PROJEKTA NR. 8.3.6.1/16/001

Latvijas Universitāte
Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte
IZGLĪTĪBAS PĒTNIECĪBAS INSTITŪTS

Skolēnu kompetence dzīvei savstarpēji saistītā pasaulē: PISA 2018 rezultātu pārskats

OECD PISA 2018 vadītājs Latvijā,

Latvijas Universitātes prof. Andris Kangro

vad. pētniece Rita Kiseļova

Tiešsaistes konference „Latvija starptautiskos izglītības pētījumos”

2020. gada 8. decembrī

Izglītības un zinātnes ministrija

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

LATVIJAS UNIVERSITĀTE

OECD STARPTAUTISKO SKOLĒNU NOVĒRTĒŠANAS PROGRAMMU RAKSTURO

- orientācija uz izglītības politikas noteikšanas un pilnveides vajadzībām;
- mūžizglītības nozīme – PISA neaprobežojas tikai ar atsevišķu mācību priekšmetu standartos noteiktās skolēnu kompetences novērtēšanu: skolēniem jāizvērtē arī sava mācīšanās motivācija, mācīšanās veids, paņēmieni un attieksme;
- regularitāte – novērtēšana atkārtojas ik pēc trim gadiem, kas dalībvalstīm dod iespēju novērtēt izglītības pilnveides pasākumu radītās pārmaiņas izglītības kvalitātē;
- ģeogrāfiskais plašums – 2018. gada pētījumā kopumā piedalījās 79 valstis, starp tām visas 37 OECD valstis.
- jēdziena ***kompetence*** teorētiska pilnveidošana un izmantošana praksē, ar to saprotot skolēnu spēju izmantot dzīvē pamatpriekšmetos iegūtās zināšanas, analizēt, loģiski spriest un prasmīgi sazināties, izvirzot, interpretējot un risinot problēmas visdažādākajās situācijās

OECD PISA PĒTĪJUMA CIKLI, GALVENĀS SATURA JOMAS UN DALĪBVALSTU SKAITS

	1998	PISA 2000 galvenā joma - lasīšana 43 dalībvalstis
	1999	
	2000	
PISA 2003 galvenā joma - matemātika papildu modulis -problēmrisināšana 43 dalībvalstis	2001	
	2002	
	2003	
	2004	PISA 2006 galvenā joma - dabaszinātnes 57 dalībvalstis
	2005	
	2006	
PISA 2009 galvenā joma - lasīšana 75 dalībvalstis	2007	
	2008	
	2009	
	2010	PISA 2012 galvenā joma - matemātika papildu modulis - finanšu kompetence 65 dalībvalstis
	2011	
	2012	
PISA 2015 galvenā joma - dabaszinātnes papildu modulis - problēmrisināšana sadarbojoties 72 dalībvalstis	2013	
	2014	
	2015	
	2016	PISA 2018 galvenā joma - lasīšana papildu moduļi - finanšu kompetence un globālā kompetence 79 dalībvalstis
	2017	
	2018	
PISA 2022 galvenā joma - matemātika papildu modulis - radošums vairāk par 80 dalībvalstīm	2019	
	2020	
	2021	
	2022	

OECD PISA 2018 DALĪBVALSTU KARTE

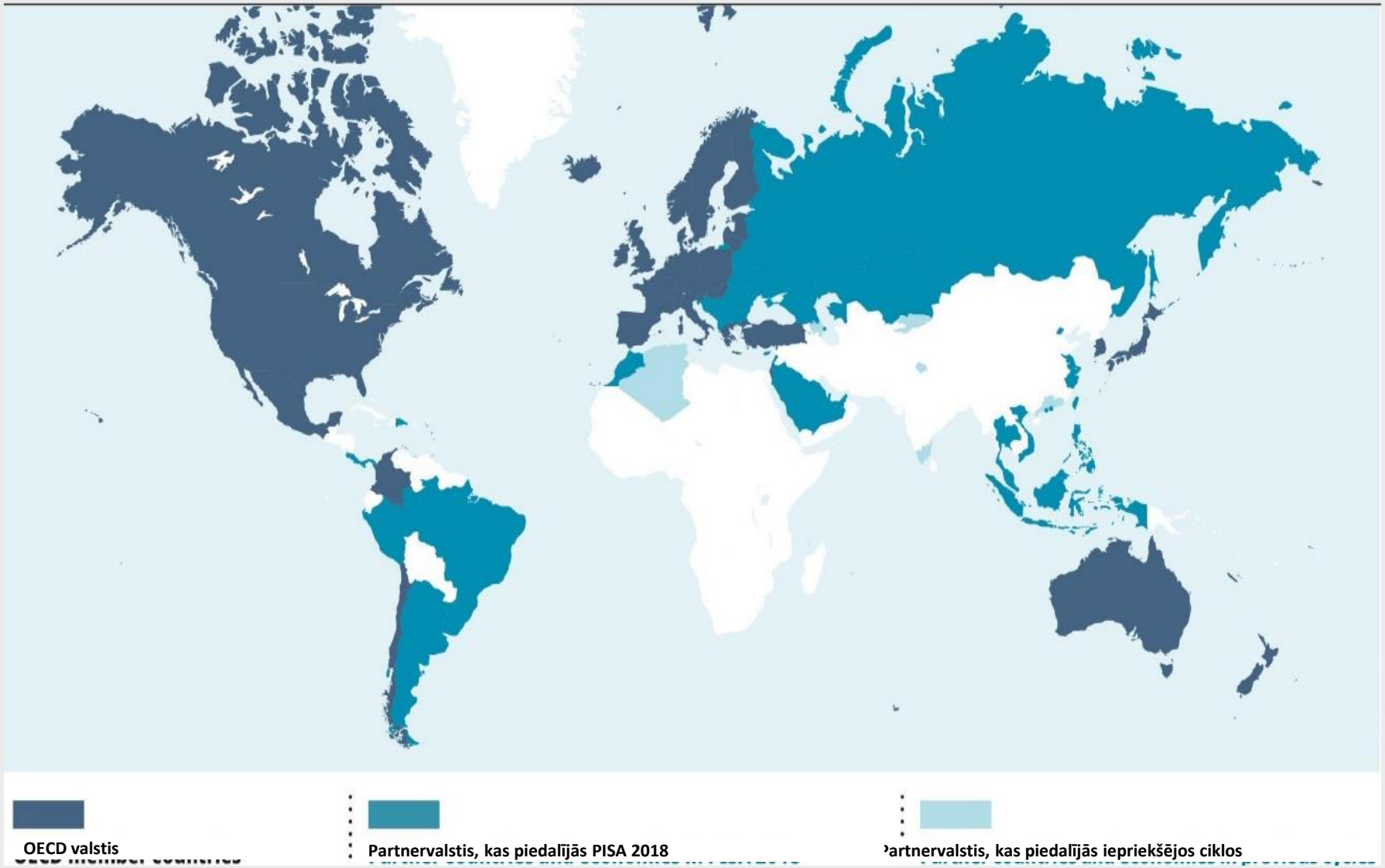

OECD PISA 2018 PĒTĪJUMA GALVENĀS IEZĪMES UN NORISE

- Satura jomas – ***LASĪŠANA;***
  - matemātika;
  - dabaszinības;
  - finanšu kompetence;
  - globālā kompetence.
- Metodika – datorizēti uzdevumi un aptaujas (70 valstīs);
  - elektroniska skolu direktoru aptauja.
- Uzdevumi:
  - atbilžu izvēles un brīvo atbilžu uzdevumi, kas saistīti ar noteiktu reālās dzīves vidi;
  - interaktīvi uzdevumi –virtuālais «čats», simulācijas.
- Dalībnieki:
  - **Pasaulē**: 79 valstis – 32 milj. piecpadsmitgadīgi skolēni – 600 000 dalībnieki;
  - **Latvijā**: 5985 dalībnieki – 2002. gadā dzimušie skolēni no 307 skolām (86% no tiem ir 9. klašu skolēni)

GLOBĀLĀ KOMPETENCE OECD PISA 2018 PĒTĪJUMA KONTEKSTĀ IR SPĒJA -

- izprast vietējas, globālas un starpkultūru nozīmes situācijas un problēmas (piemēram, nabadzība, ekonomiskā savstarpējā atkarība, migrācija, nevienlīdzība, vides riski, konflikti, kultūras atšķirības un stereotipi),
- saprast un novērtēt citu cilvēku pasaules uzskatus un nākotnes redzējumu,
- iesaistīties pozitīvā mijiedarbībā ar cilvēkiem ar dažādu nacionālo, etnisko, reliģisko, kultūras un sociālo statusu vai dzimumu,
- konstruktīvi rīkoties ilgtspējīgas attīstības un kopējās labklājības veicināšanai

GLOBĀLĀS KOMPETENCES NOVĒRTĒŠANA OECD PISA 2018

Globālā kompetence

- **Zināšanas**
- **Kognitīvās prasmes**
- **Sociālās prasmes un attieksmes**

Tiek mērīts kognitīvajos testos (18 uzdevumi ar 69 jautājumiem)

27 dalībvalstis (11 OECD valstis un 16 partnervalstis)

Tiek mērīts skolēnu aptaujās

66 dalībvalstis (27 OECD valstis un 39 partnervalstis)

GLOBĀLĀS KOMPETENCES UZDEVUMU PIEMĒRI, UZDEVUMS «OLIMPISKIE BĒGĻI»

Olimpiskie bēgļi
levads

Izlasi ievadu, tad noklikšķini uz bultiņas.

OLIMPISKIE BĒGĻI

Olimpiskajās spēlēs ikvienam atlētam ir gods pārstāvēt savu valsti starptautiskā līmenī . 2016. gadā pirmo reizi vēsturē vasaras Olimpiskajās spēlēs piedalījās bēgļu komanda. Šie sportisti nesacentās ne savas dzimtās zemes, ne savas mītnes zemes komandu sastāvā. Tā vietā viņi sacentās jaunajā Bēgļu olimpiskajā komandā.

[Stāsts, kuru lasīsi, ir balstīts uz šo pavisam īsto Bēgļu olimpisko komandu, bet atlēts un valstis ir izdomāti.]

Globālās kompetences uzdevumu piemēri latviešu un krievu valodā pieejami: https://www.oecd.org/pisa/test/other-languages/pisa-2018-global-competence-test-questions.htm

GLOBĀLĀS KOMPETENCES UZDEVUMU PIEMĒRI, UZDEVUMS «OLIMPISKIE BĒGĻI 1»

PISA

Olimpiskie bēgļi
Jautājums 1 / 5

Izmanto informāciju "Olimpiskie bēgļi", kas atrodas pa labi. Noklikšķini uz atbildes variantiem tabulā, lai atbildētu uz jautājumu.

Sporta žurnālists gatavo rakstu par Fēliksu un diskusijām par viņa iegūto medaļu.

Vai tālāk minētie informācijas avoti varētu būt svarīgi raksta veidošanā? Noklikšķini uz **Jā** vai **Nē** pie katra informācijas avota.

Vai šis informācijas avots varētu būt svarīgs raksta veidošanā?	Jā	Nē
Komentāri, ko atstājuši dažādi cilvēki, kas piedalās diskusijās sociālajos tīklos.	◉	○
Citu olimpisko atlētu blogi, kuros viņi stāsta par to, ko piedzīvojuši Olimpiskajās spēlēs.	○	◉
Intervija, kurā Fēlikss žurnālistam stāsta par savu pieredzi Olimpiskajās spēlēs.	◉	○

OLIMPISKIE BĒGĻI

Fēlikss ir vieglatlēts, kurš nevarēja sacensties savā dzimtajā zemē Gondolandē. Bēgot no kara un vajāšanas Gondolandē, viņš ieguva bēgļa statusu Latonā, kur dzīvo un trenējas jau trīs gadus. Viņš piedalījās sacensībās un ieguva medaļu savā disciplīnā kā Bēgļu olimpiskās komandas loceklis.

Atgriezies Latonā pēc Olimpiskajām spēlēm, Fēlikss piedalījās nacionālās televīzijas raidījumā, lai pastāstītu par savu pieredzi sacensībās. Šis ir fragments no viņa intervijas:

Intervētājs: "Ja jūs varētu izvēlēties — pārstāvēt Latonu vai Gondolandi, kuru valsti jūs izvēlētos?"

Fēlikss: "Man būtu ļoti grūti izvēlēties, kuru valsti pārstāvēt. Bērnībā es sapņoju pārstāvēt Gondolandi Olimpiskajās spēlēs, bet bez Latonas atbalsta es nebūtu varējis nodzīvot tik ilgi, lai piedzīvotu 2016. gada Olimpiskās spēles, kur nu vēl tajās piedalīties."

Intervētājs: "Tātad jūs nedomājat, ka šī medaļa būtu jāpiešķir valstij, kurā pašlaik dzīvojat, pateicībā par visu, ko tā jums devusi?"

Fēlikss: "Esmu izvēlējies pieņemt šo medaļu Bēgļu olimpiskajai komandai. Bet es tajā dalos ar Latonas iedzīvotājiem un visiem gondolandiešiem pateicībā par atbalstu, ko abas šīs zemes man ir sniegušas."

Pēc tam, kad Fēliksa intervija tika parādīta televīzijā, Fēliksa lēmums izraisīja debates sociālajos tīklos. Daži cilvēki apgalvoja, ka medaļa būtu jāpiešķir viņa pašreizējai mītnes zemei — Latonai, bet citi uzskatīja, ka tā jāatdod viņa dzimtajai Gondolandei.

Kognitīvie procesi	**Novērtēt informāciju, formulēt argumentus un izskaidrot problēmu / situāciju**
	Izvēlēties avotus
Uzdevuma veids	**Kompleksais atbilžu izvēles uzd.**
Grūtības līmenis	**5.**

GLOBĀLĀS KOMPETENCES UZDEVUMU PIEMĒRI, UZDEVUMS «OLIMPISKIE BĒGĻI 2»

PISA

Olimpiskie bēgļi
Jautājums 2 / 5

Izmanto informāciju "Olimpiskie bēgļi", kas atrodas pa labi. Noklikšķini uz atbildes varianta, lai atbildētu uz jautājumu.

Daži Fēliksa mītnes zemes Latonas iedzīvotāji pieprasa, lai medaļa tiktu piešķirta viņu valstij.

Kurš no tālāk minētajiem apgalvojumiem vislabāk attaisnotu šādu prasību?

- ○ Latonai nekad nav bijusi medaļa vieglatlētikā, tāpēc tai jāsaņem Fēliksa medaļa, pat ja viņš nav šīs valsts pilsonis.
- ○ Latona piešķīra Fēliksam bēgļa statusu, kad viņš aizbēga no Gondolandes, turklāt vēl atļaujot viņam sacensties Bēgļu olimpiskās komandas sastāvā.
- ◉ Latona ir atbalstījusi Fēliksu, nodrošinot viņam treniņu inventāru, piešķirot finansējumu un dodot iespēju piedalīties Olimpiskajās spēlēs.
- ○ Latonas piemērs varētu iedrošināt citas valstis uzņemt bēgļus, jo tas palielinātu šādu valstu iespējas saņemt medaļu.

OLIMPISKIE BĒGĻI

Fēlikss ir vieglatlēts, kurš nevarēja sacensties savā dzimtajā zemē Gondolandē. Bēgot no kara un vajāšanas Gondolandē, viņš ieguva bēgļa statusu Latonā, kur dzīvo un trenējas jau trīs gadus. Viņš piedalījās sacensībās un ieguva medaļu savā disciplīnā kā Bēgļu olimpiskās komandas loceklis.

Atgriezies Latonā pēc Olimpiskajām spēlēm, Fēlikss piedalījās nacionālās televīzijas raidījumā, lai pastāstītu par savu pieredzi sacensībās. Šis ir fragments no viņa intervijas:

Intervētājs: "Ja jūs varētu izvēlēties — pārstāvēt Latonu vai Gondolandi, kuru valsti jūs izvēlētos?"

Fēlikss: "Man būtu ļoti grūti izvēlēties, kuru valsti pārstāvēt. Bērnībā es sapņoju pārstāvēt Gondolandi Olimpiskajās spēlēs, bet bez Latonas atbalsta es nebūtu varējis nodzīvot tik ilgi, lai piedzīvotu 2016. gada Olimpiskās spēles, kur nu vēl tajās piedalīties."

Intervētājs: "Tātad jūs nedomājat, ka šī medaļa būtu jāpiešķir valstij, kurā pašlaik dzīvojat, pateicībā par visu, ko tā jums devusi?"

Fēlikss: "Esmu izvēlējies pieņemt šo medaļu Bēgļu olimpiskajai komandai. Bet es tajā dalos ar Latonas iedzīvotājiem un visiem gondolandiešiem pateicībā par atbalstu, ko abas šīs zemes man ir sniegušas."

Pēc tam, kad Fēliksa intervija tika parādīta televīzijā, Fēliksa lēmums izraisīja debates sociālajos tīklos. Daži cilvēki apgalvoja, ka medaļa būtu jāpiešķir viņa pašreizējai mītnes zemei — Latonai, bet citi uzskatīja, ka tā jāatdod viņa dzimtajai Gondolandei.

Kognitīvie procesi	**Identificēt un analizēt vairākas iespējas**
	Identificēt nākotnes iespējas
Uzdevuma veids	**Atbilžu izvēles uzd.**
Grūtības līmenis	**3.**

GLOBĀLĀS KOMPETENCES UZDEVUMU PIEMĒRI, UZDEVUMS «OLIMPISKIE BĒGĻI 3»

PISA

Olimpiskie bēgļi
Jautājums 5 / 5

Izmanto informāciju "Olimpiskie bēgļi", kas atrodas pa labi. Uzraksti savu atbildi uz jautājumu.

Nosauc vienu iemeslu, kāpēc Fēliksam varēja likties, ka būtu labi pieņemt medaļu Bēgļu olimpiskās komandas, nevis Latonas vai Gondolandes vārdā.

OLIMPISKIE BĒGĻI

Fēlikss ir vieglatlēts, kurš nevarēja sacensties savā dzimtajā zemē Gondolandē. Bēgot no kara un vajāšanas Gondolandē, viņš ieguva bēgļa statusu Latonā, kur dzīvo un trenējas jau trīs gadus. Viņš piedalījās sacensībās un ieguva medaļu savā disciplīnā kā Bēgļu olimpiskās komandas loceklis.

Atgriezies Latonā pēc Olimpiskajām spēlēm, Fēlikss piedalījās nacionālās televīzijas raidījumā, lai pastāstītu par savu pieredzi sacensībās. Šis ir fragments no viņa intervijas:

Intervētājs: "Ja jūs varētu izvēlēties — pārstāvēt Latonu vai Gondolandi, kuru valsti jūs izvēlētos?"

Fēlikss: "Man būtu ļoti grūti izvēlēties, kuru valsti pārstāvēt. Bērnībā es sapņoju pārstāvēt Gondolandi Olimpiskajās spēlēs, bet bez Latonas atbalsta es nebūtu varējis nodzīvot tik ilgi, lai piedzīvotu 2016. gada Olimpiskās spēles, kur nu vēl tajās piedalīties."

Intervētājs: "Tātad jūs nedomājat, ka šī medaļa būtu jāpiešķir valstij, kurā pašlaik dzīvojat, pateicībā par visu, ko tā jums devusi?"

Fēlikss: "Esmu izvēlējies pieņemt šo medaļu Bēgļu olimpiskajai komandai. Bet es tajā dalos ar Latonas iedzīvotājiem un visiem gondolandiešiem pateicībā par atbalstu, ko abas šīs zemes man ir sniegušas."

Pēc tam, kad Fēliksa intervija tika parādīta televīzijā, Fēliksa lēmums izraisīja debates sociālajos tīklos. Daži cilvēki apgalvoja, ka medaļa būtu jāpiešķir viņa pašreizējai mītnes zemei — Latonai, bet citi uzskatīja, ka tā jāatdod viņa dzimtajai Gondolandei.

Kognitīvie procesi	**Identificēt un analizēt vairākas iespējas**
	Identificēt nākotnes iespējas
Uzdevuma veids	**Brīvās atbildes uzd. (vērtē vērtētājs)**
Grūtības līmenis	**4.**

SKOLĒNU SASNIEGUMI GLOBĀLAJĀ KOMPETENCĒ (dalībvalstu vid. – 474 punkts, OECD vid. 500 punkti, OECD valstis *)

P-ti	*Valsts*	*Valstis, kuru vidējie sasniegumi nozīmīgi neatšķiras no šīs valsts*
576	Singapūra	
554	Kanāda *	
542	Honkonga (Ķīna)	Skotija (AK)
534	Skotija (AK) *	Ķīnas Taipeja, Honkonga (Ķīna)
527	Ķīnas Taipeja	Skotija (AK)
512	Spānija *	Horvātija, Koreja
509	Koreja *	Horvātija, Spānija
506	Horvātija	Koreja, Spānija
497	*Latvija **	Izraēla
496	Izraēla *	Grieķija, Latvija, Lietuva
489	Lietuva *	Grieķija, Izraēla, Slovākija
488	Grieķija *	Izraēla, Lietuva, Krievija, Slovākija
486	Slovākija *	Grieķija, Lietuva, Krievija
480	Krievija	Grieķija, Malta, Slovākija
479	Malta	Krievija
466	Čīle *	Serbija
463	Serbija	Čīle, Kolumbija, Kostarika
457	Kolumbija *	Kostarika, Serbija
456	Kostarika	Kolumbija, Serbija
429	Bruneja	Albānija, Taizeme
427	Albānija	Bruneja , Taizeme
423	Taizeme	Albānija, Bruneja
413	Panama	Indonēzija, Kazahstāna
408	Indonēzija	Kazahstāna, Maroka, Panama
408	Kazahstāna	Indonēzija, Maroka, Panama
402	Maroka	Indonēzija, Kazahstāna
371	Filipīnas	

SKOLĒNU RELATĪVAIS SKAITS GLOBĀLĀS KOMPETENCES LĪMEŅOS (zem 2.līm. LV 36 %, vid. 49%, 4. un 5.līm. LV 12,3 %, vid. 13,6 %)

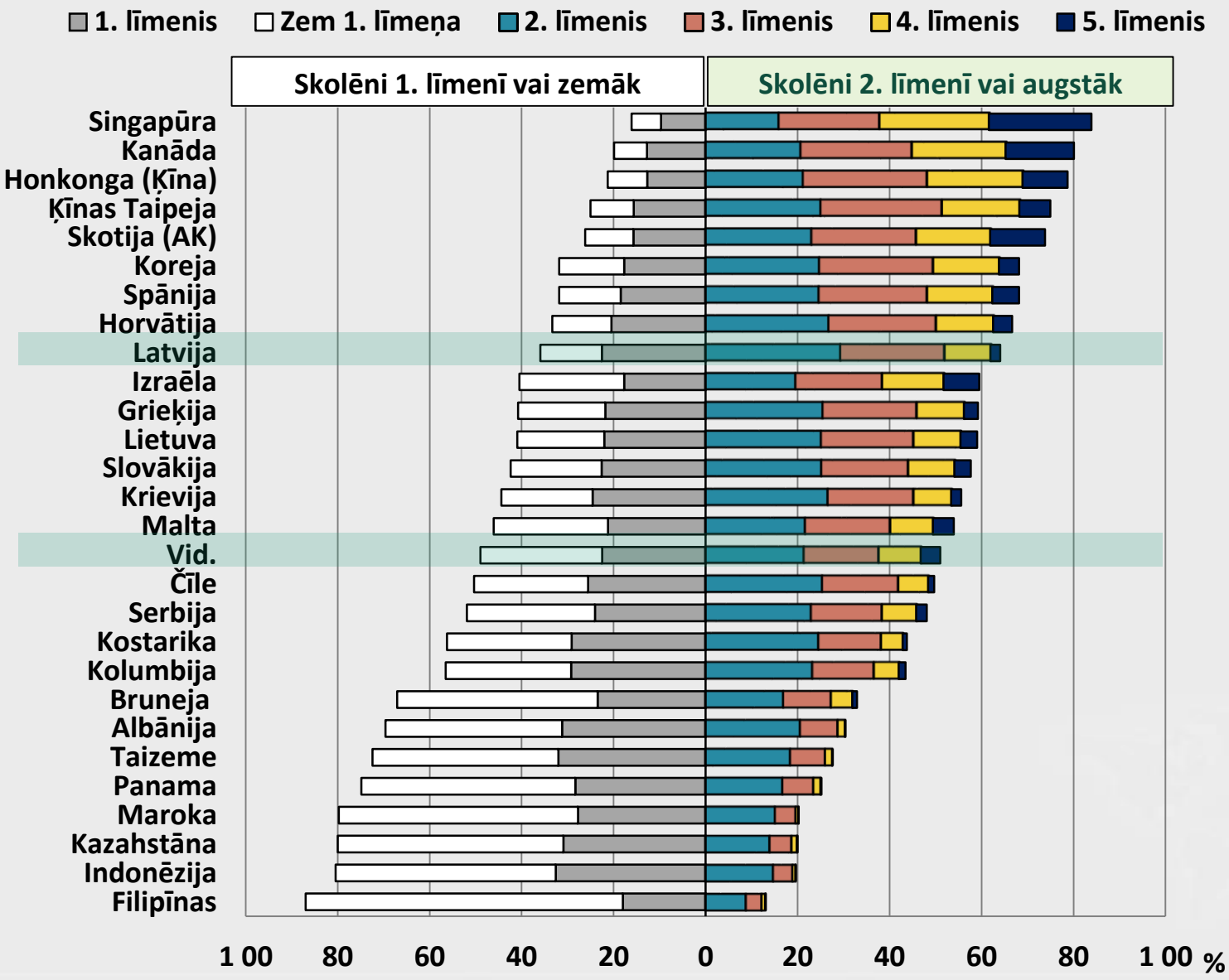

SKOLĒNU ATBILŽU SKAITA SADALĪJUMS JAUTĀJUMAM «CIK LABI INFORMĒTS(-A) TU ESI PAR TĀLĀK UZSKAITĪTAJĀM TĒMĀM?», SASUMMĒTAS ATBILDES «ES PAR TO KAUT KO ZINU UN VARĒTU IZSKAIDROT JAUTĀJUMU KOPUMĀ» UN «ES TO PĀRZINU UN VARĒTU TO LABI IZSKAIDROT»

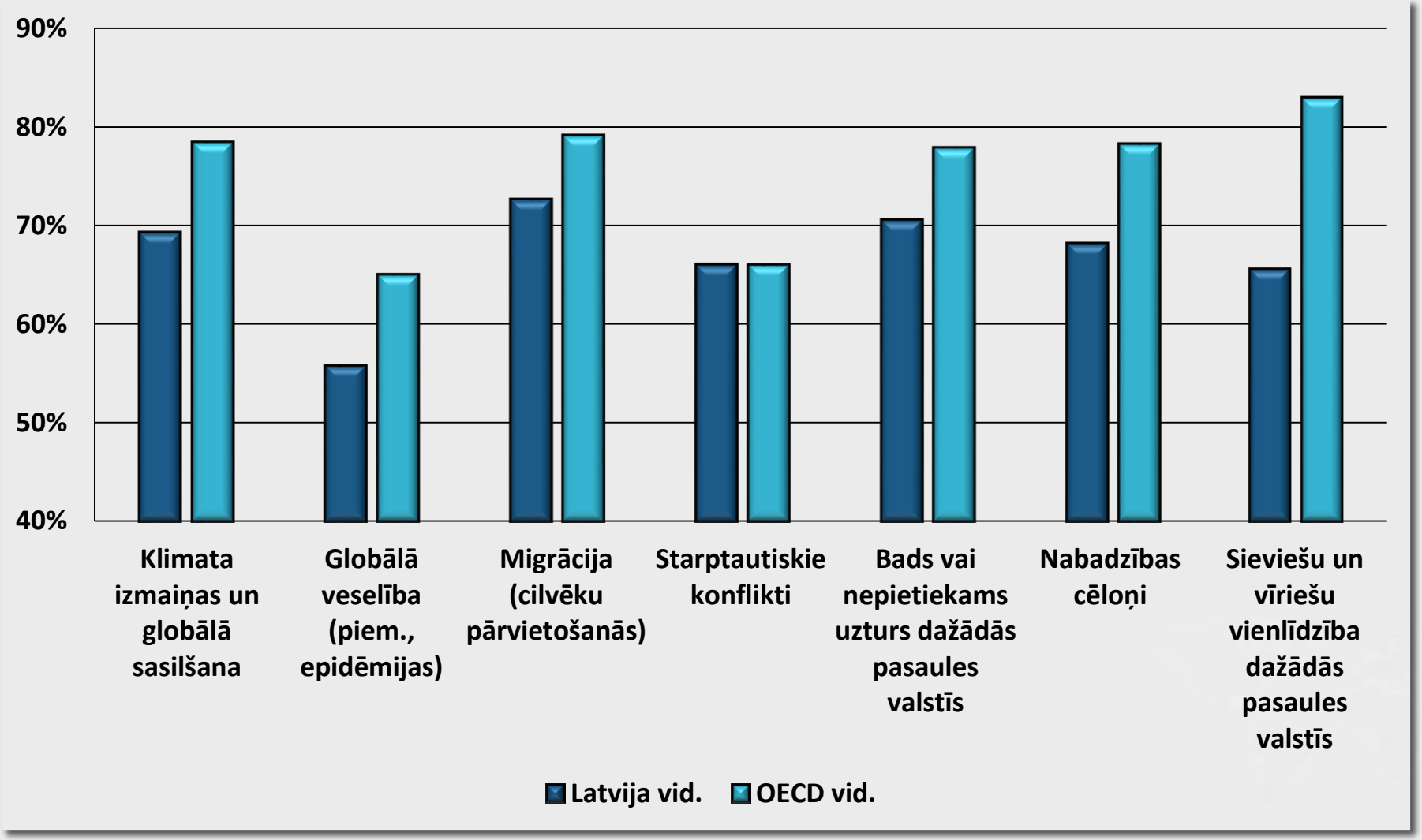

SKOLĒNU, KURU SKOLU DIREKTORI NORĀDĪJUŠI, KA ŠĪS TĒMAS IR IEKĻAUTAS SKOLAS MĀCĪBU PROGRAMMĀ, SKAITS PROCENTOS (LATVIJA, OECD)

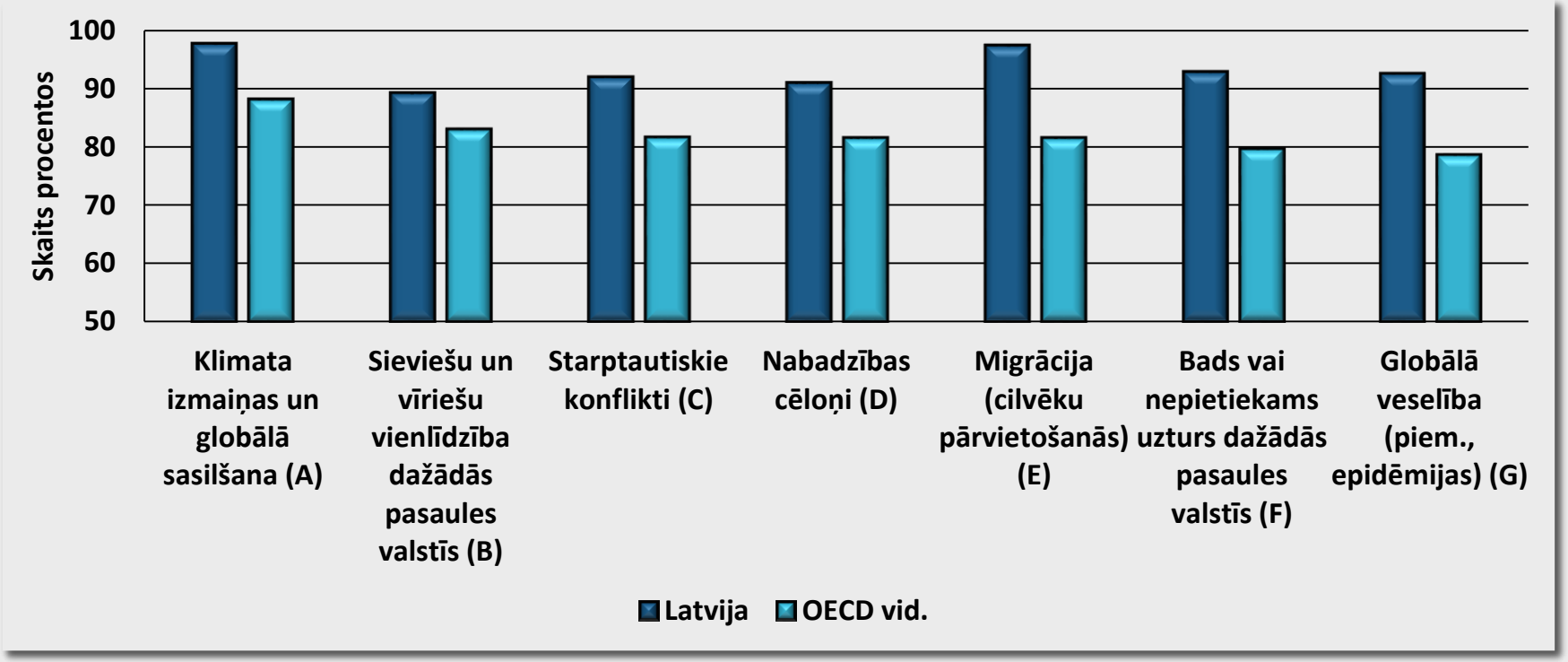

- Latvijā, arī Igaunijā, Lietuvā un vēl 13 OECD valstīs, skolēnu informētībai par dotajām globālajām tēmām nav statistiski nozīmīgu atšķirību saistībā ar šo tēmu iekļaušanu skolas mācību programmā
- OECD valstīs kopumā nozīmīgas atšķirības ir A,C,D, un F tēmai
- Visciešākā saite skolēnu informētībai par globālajām tēmām un to iekļaušanu skolas mācību programmā ir Austrālijas skolēniem – starpības ir statistiski nozīmīgas visām tēmām, izņemot G.
- PISA 2015 tikai 37% Latvijas skolēnu atbildēja, ka ar ekosistēmām un ilgtspēju saistītās tēmas ir interesanti vai ļoti interesanti mācīties

AKTIVITĀTES, KURĀS SKOLĒNI IESAISTĀS, LAI VEICINĀTU ILGTSPĒJĪGU ATTĪSTĪBU UN KOPĒJO LABKLĀJĪBU (OECD, LATVIJA). SKOLĒNU, KURI ATBILDĒJUŠI, KA IESAISTĀS, SKAITS PROCENTOS

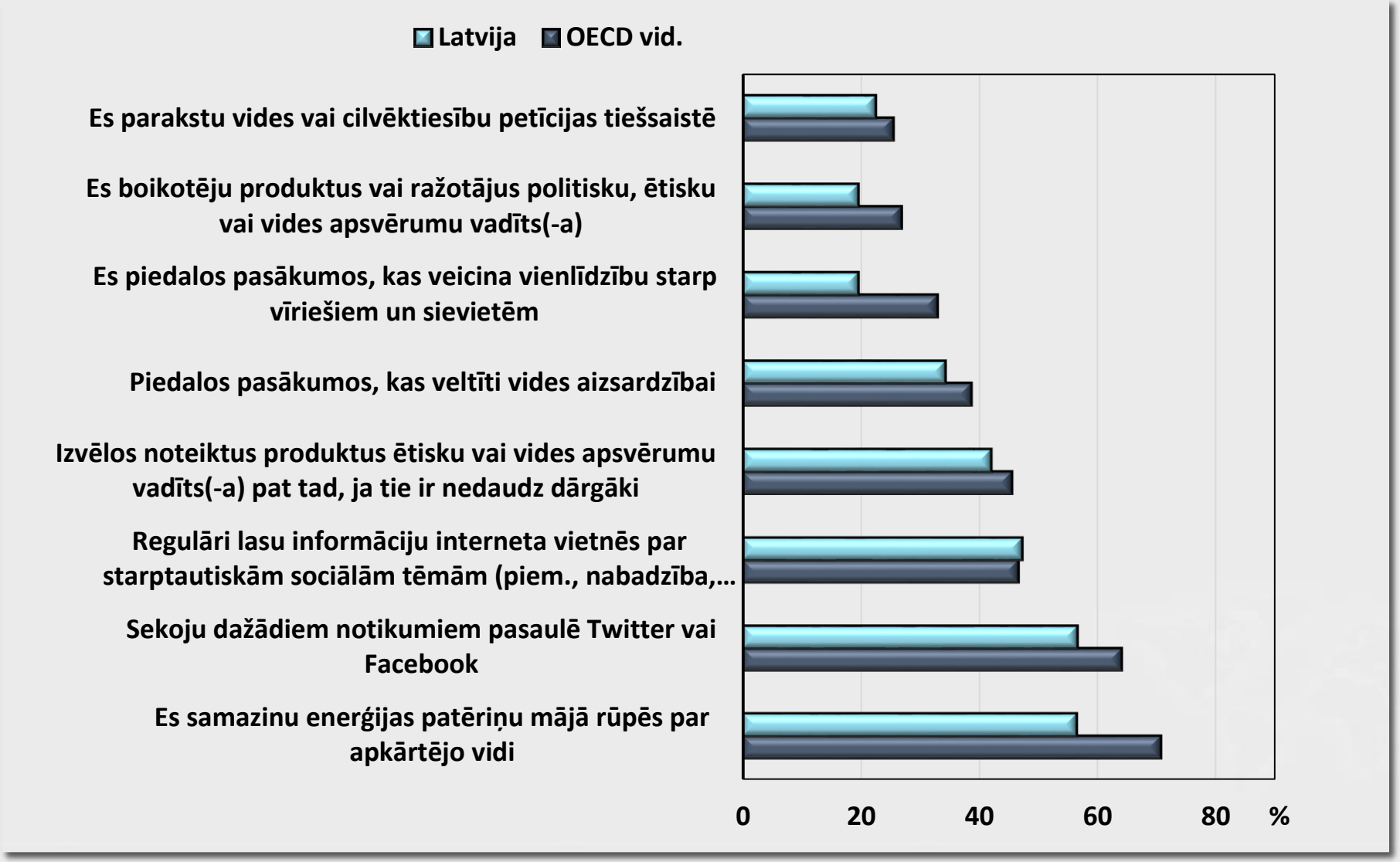

SKOLĒNU IZPRATNE PAR GLOBĀLĀM PROBLĒMĀM UN VĒLME IESAISTĪTIES TO RISINĀŠANĀ, INDEKSU VEIDOJOŠIE JAUTĀJUMI

Cik lielā mērā tu piekrīti tālāk uzskaitītajiem apgalvojumiem?

Atbilžu varianti: Pilnīgi nepiekrītu, Nepiekrītu, Piekrītu, Pilnīgi piekrītu (tabulā summētas atbildes Piekrītu un Pilnīgi piekrītu)

	Latvija	OECD vid.
Man ir svarīgi rūpēties par globālo vidi	71%	79%
Uzskatu sevi par pasaules pilsoni	71%	76%
Kad redzu, cik smagos apstākļos dzīvo cilvēki citur pasaulē, jūtu atbildību kaut ko darīt viņu labā	62%	67%
Ir pareizi boikotēt firmas, par kurām zināms, ka tās piedāvā sliktus darba apstākļus saviem darbiniekiem	63%	66%
Es spēju kaut ko darīt, lai mazinātu pasaules problēmas	45%	57%
Domāju, ka mana uzvedība var ietekmēt cilvēkus citās valstīs	43%	56%

«SKOLĒNU IZPRATNE PAR GLOBĀLĀM PROBLĒMĀM UN VĒLME IESAISTĪTIES TO RISINĀŠANĀ» INDEKSA VĒRTĪBAS

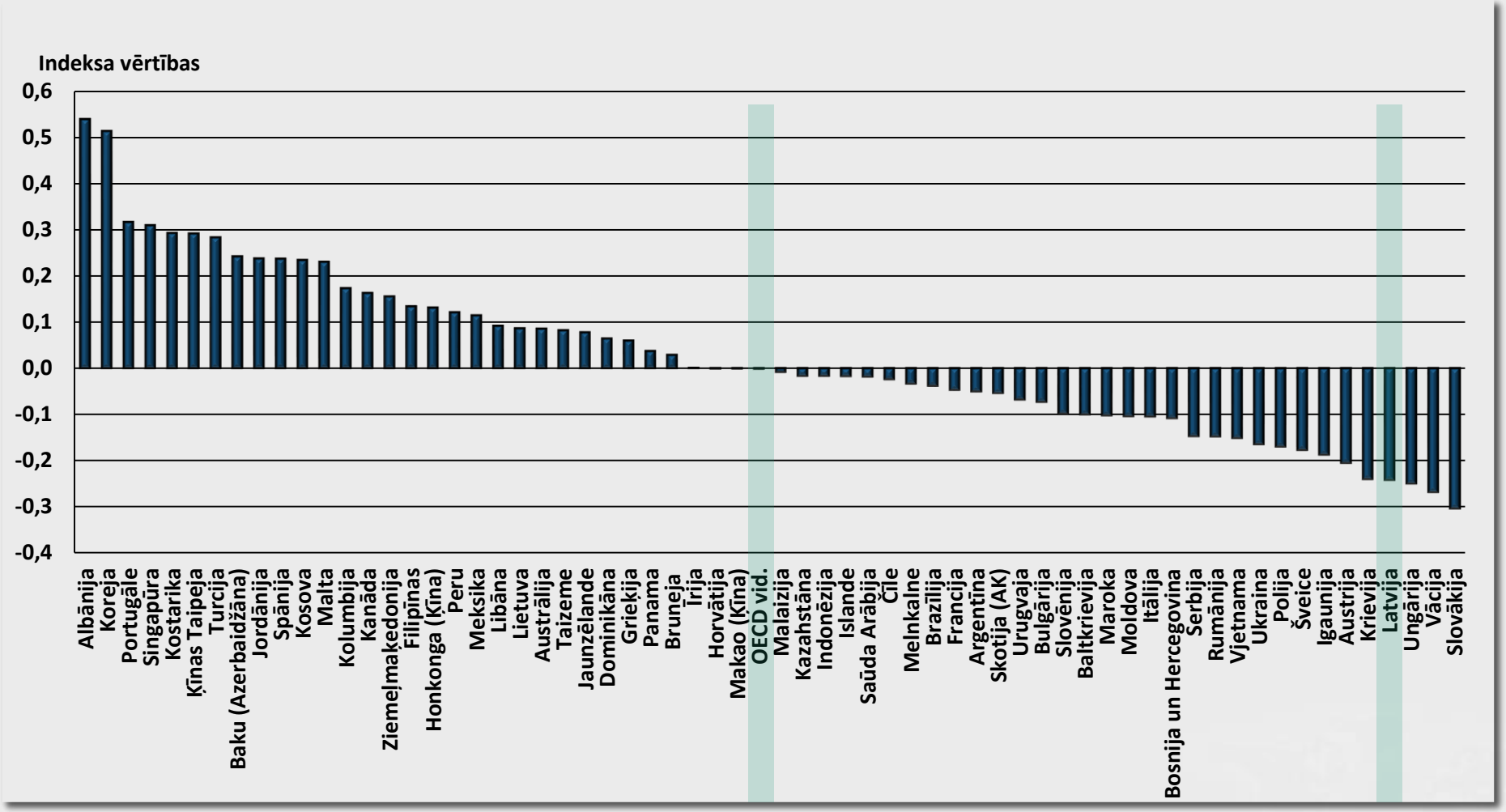

	Indeksa starpība (Meitenes – zēni)	*Indeksa starpība augstākajā un zemākajā SES kvartilē*
Starpība ir pozitīva (valstu skaits)	*53*	*63*
Nav starpības (valstu skaits)	*10*	*0*
Starpība ir negatīva (valstu skaits)	*0*	*0*

CIEŅA PRET CITU KULTŪRU CILVĒKIEM, INDEKSU VEIDOJOŠIE JAUTĀJUMI

Cik lielā mērā tālāk uzskaitītie apgalvojumi raksturo tevi?

Atbilžu varianti: Gluži kā es, Gandrīz kā es, Zināmā mērā kā es, Ne gluži kā es, Nepavisam ne kā es (tabulā summētas atbildes Gluži kā es un Gandrīz kā es)

	Latvija	OECD
Es respektēju citu kultūru pārstāvjus kā sev līdzvērtīgas humānas būtnes	75%	83%
Es izturos pret visiem cilvēkiem ar respektu neatkarīgi no viņu kultūras piederības	75%	81%
Es dodu iespēju citu kultūru pārstāvjiem izpaust sevi	71%	78%
Es respektēju citu kultūru pārstāvju vērtības	72%	79%
Es respektēju citu kultūru pārstāvju viedokļus	72%	78%

«CIEŅA PRET CITU KULTŪRU CILVĒKIEM» INDEKSA VĒRTĪBAS

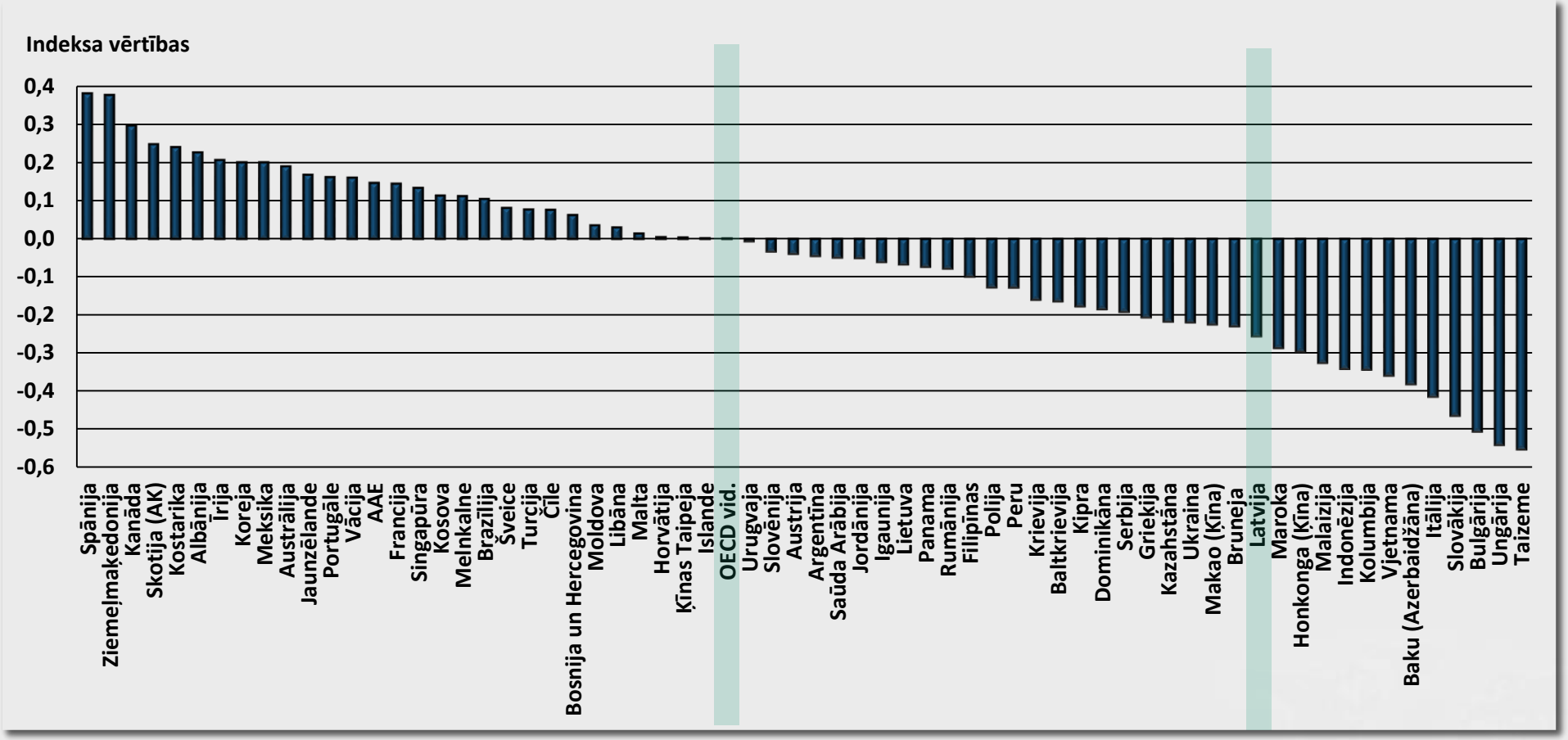

	Indeksa starpība (Meitenes – zēni)	*Indeksa starpība augstākajā un zemākajā SES kvartilē*
Starpība ir pozitīva (valstu skaits)	*64*	*64*
Nav starpības (valstu skaits)	*0*	*0*
Starpība ir negatīva (valstu skaits)	*0*	*0*

«CIEŅA PRET CITU KULTŪRU CILVĒKIEM» INDEKSA SAISTĪBA AR SKOLĒNU SASNIEGUMIEM GLOBĀLAJĀ KOMPETENCĒ

No visiem skolēnu globālo kompetenci raksturojošiem indeksiem visciešākā saikne ar sasniegumiem globālajā kompetencē ir indeksam «Cieņa pret citu kultūru cilvēkiem» - indeksa vērtībai pieaugot par 1 vienību, sasniegumu pieaugums ir vislielākais. Sasniegumu pieaugumi visās dalībvalstīs ir statistiski nozīmīgi

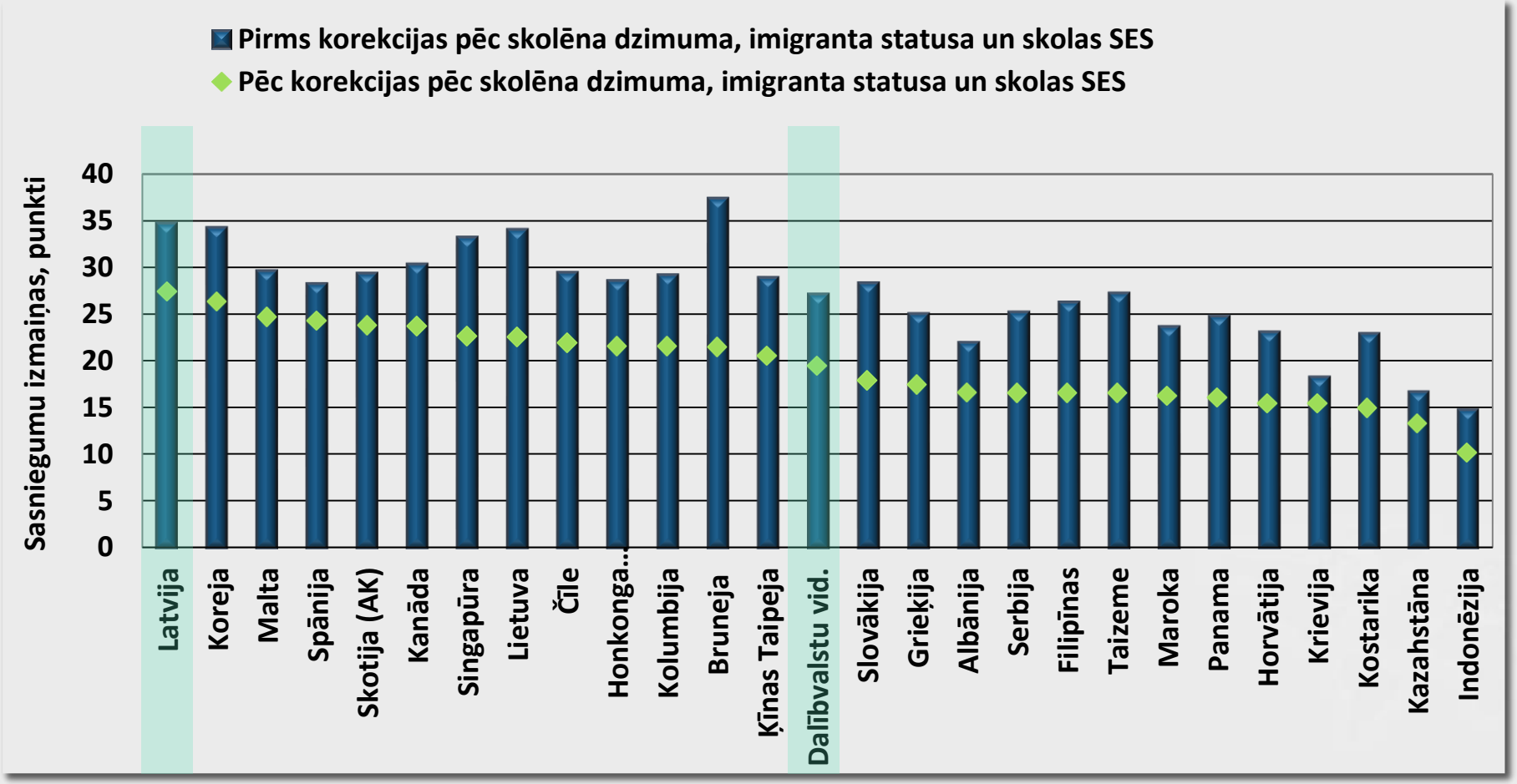

SPĒJA PIEMĒROTIES DAŽĀDĀM SITUĀCIJĀM, INDEKSU VEIDOJOŠIE JAUTĀJUMI

Cik lielā mērā tālāk uzskaitītie apgalvojumi raksturo tevi?

Atbilžu varianti: Gluži kā es, Gandrīz kā es, Zināmā mērā kā es, Ne gluži kā es, Nepavisam ne kā es (tabulā summētas atbildes Gluži kā es un Gandrīz kā es)

	Latvija	OECD
Es varu tikt galā ar neierastām situācijām	62%	59%
Es varu mainīt savu uzvedību, lai piemērotos jaunām situācijām	70%	67%
Es varu piemēroties dažādām situācijām pat stresa vai spiediena apstākļos	55%	57%
Es varu viegli adaptēties citā kultūrā	47%	49%
Kad nonāku sarežģītās situācijās ar citiem cilvēkiem, es spēju atrast izeju no tām	53%	59%
Es spēju pārvarēt grūtības, kas man rodas, komunicējot ar cilvēkiem no citām kultūrām	51%	58%

«SPĒJA PIEMĒROTIES DAŽĀDĀM SITUĀCIJĀM» INDEKSA VĒRTĪBAS

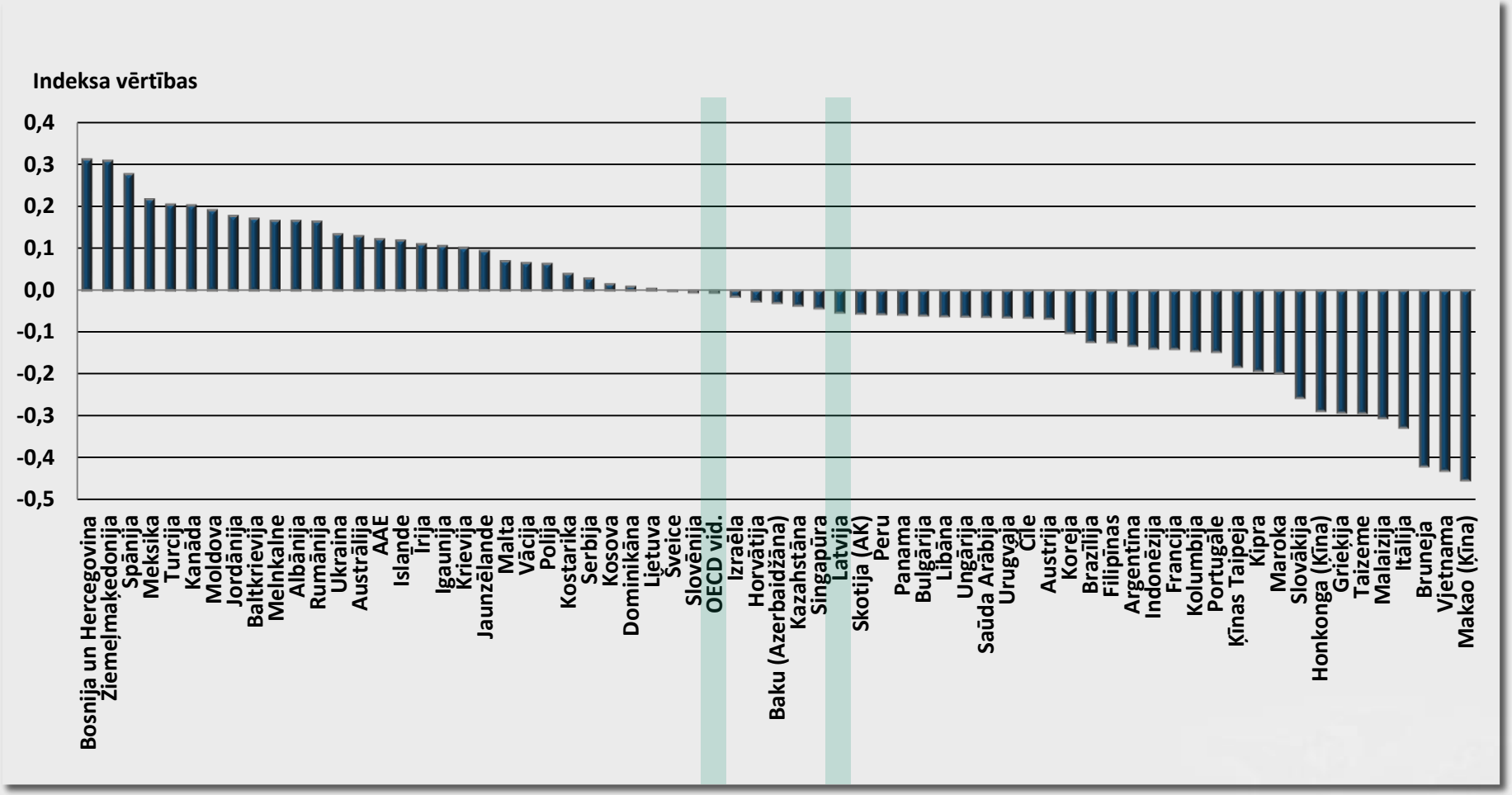

	Indeksa starpība (Meitenes – zēni)	*Indeksa starpība augstākajā un zemākajā SES kvartilē*
Starpība ir pozitīva (valstu skaits)	*6*	*64*
Nav starpības (valstu skaits)	*31*	*1*
Starpība ir negatīva (valstu skaits)	*28 (arī Latvija)*	*0*

PRASME IESAISTĪTIES KOMUNIKĀCIJĀ AR CILVĒKIEM NO CITĀM KULTŪRĀM, INDEKSU VEIDOJOŠIE JAUTĀJUMI

Iedomājies, ka tu sarunājies savā dzimtajā valodā ar cilvēkiem, kuru dzimtā valoda ir atšķirīga no tavējās. Cik lielā mērā tu piekrīti tālāk uzskaitītajiem apgalvojumiem?

Atbilžu varianti: Pilnīgi nepiekrītu, Nepiekrītu, Piekrītu, Pilnīgi piekrītu (tabulā summētas atbildes Piekrītu un Pilnīgi piekrītu)

	Latvija	OECD
Es rūpīgi vēroju viņu reakciju	73%	82%
Regulāri pārliecinos, vai mēs saprotam viens otru pareizi	78%	84%
Uzmanīgi klausos viņu teiktajā	84%	88%
Pārdomāti izvēlos vārdus	76%	80%
Ar konkrētiem piemēriem izskaidroju savas idejas	78%	81%
Visu ļoti rūpīgi izskaidroju	68%	78%
Ja ir kādas komunikācijas problēmas, es tās spēju atrisināt (piem., ar žestu valodu, vēlreiz izskaidrojot, rakstot utt.)	76%	85%

«PRASME IESAISTĪTIES KOMUNIKĀCIJĀ AR CILVĒKIEM NO CITĀM KULTŪRĀM» INDEKSA VĒRTĪBAS

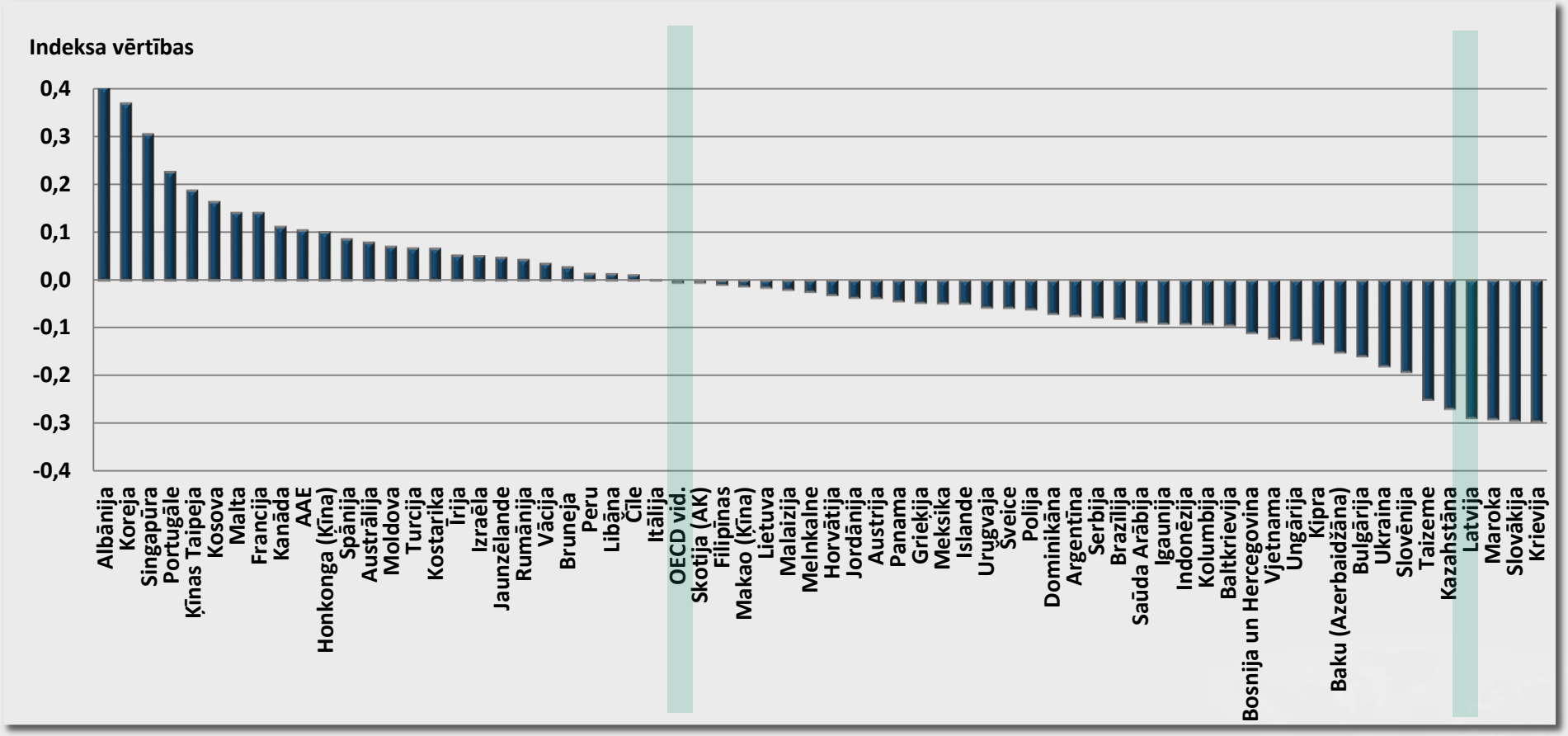

	Indeksa starpība (Meitenes – zēni)	*Indeksa starpība augstākajā un zemākajā SES kvartilē*
Starpība ir pozitīva (valstu skaits)	*64*	*64*
Nav starpības (valstu skaits)	*0*	*0*
Starpība ir negatīva (valstu skaits)	*0*	*0*

SKOLĒNU, KURI ATBILDĒJUŠI, KA ZINA UN LIETO 2 VAI VAIRĀK VALODAS, SKAITS PROCENTOS

Cik valodas tu labi pārzini un lieto, lai sazinātos ar citiem, ieskaitot valodu(-as), kurā tu runā mājās?

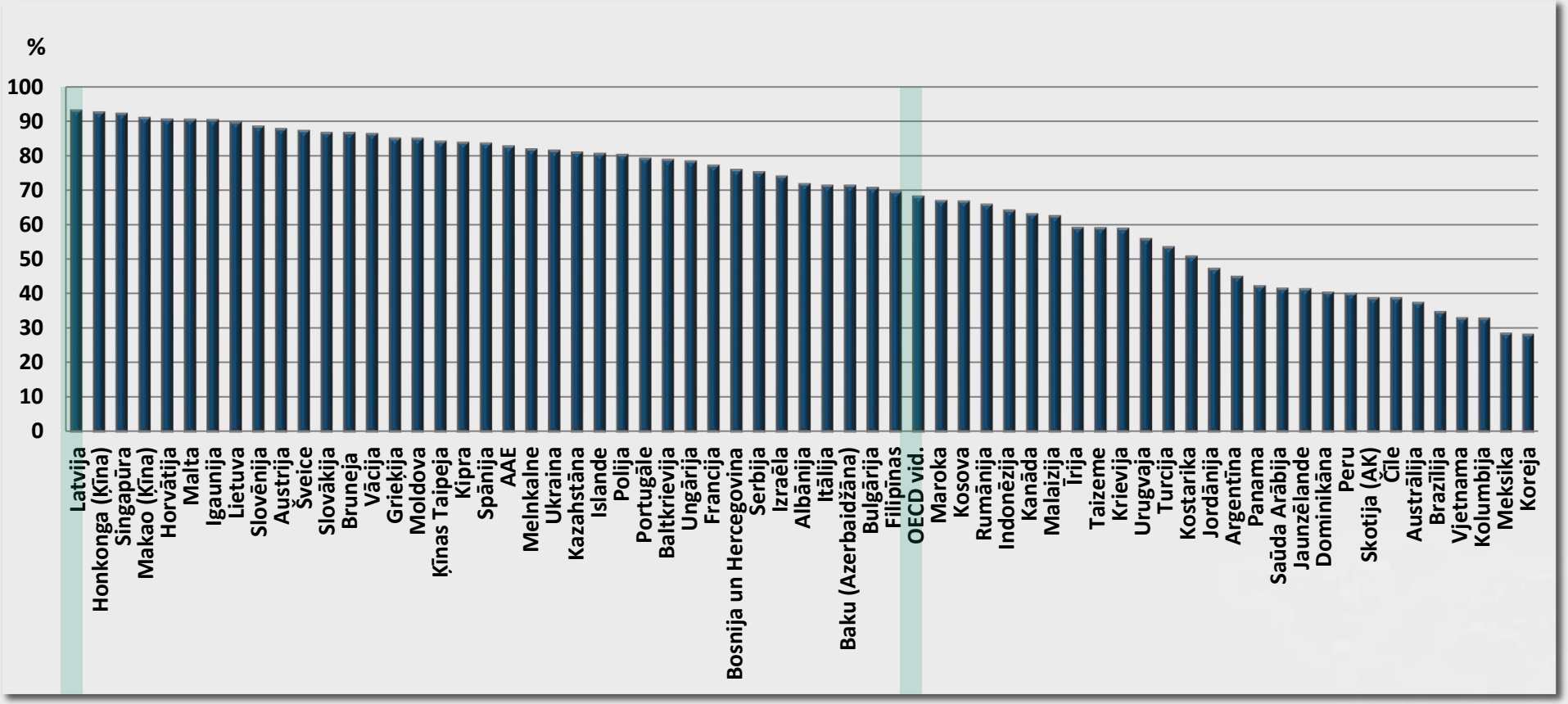

INTERESE IZZINĀT UN SAPRAST CITAS KULTŪRAS, INDEKSU VEIDOJOŠIE JAUTĀJUMI

Cik lielā mērā tālāk uzskaitītie apgalvojumi raksturo tevi?

Atbilžu varianti: Gluži kā es, Gandrīz kā es, Zināmā mērā kā es, Ne gluži kā es, Nepavisam ne kā es (tabulā summētas atbildes Gluži kā es un Gandrīz kā es)

	Latvija	OECD
Es vēlos uzzināt, kā cilvēki dzīvo dažādās valstīs	67%	59%
Es vēlos vairāk uzzināt par pasaules reliģijām	42%	40%
Mani interesē, kā cilvēki no dažādām kultūrām uztver pasauli	55%	55%
Mani interesē uzzināt vairāk par citu kultūru tradīcijām	54%	54%

«INTERESE IZZINĀT UN SAPRAST CITAS KULTŪRAS» INDEKSA VĒRTĪBAS

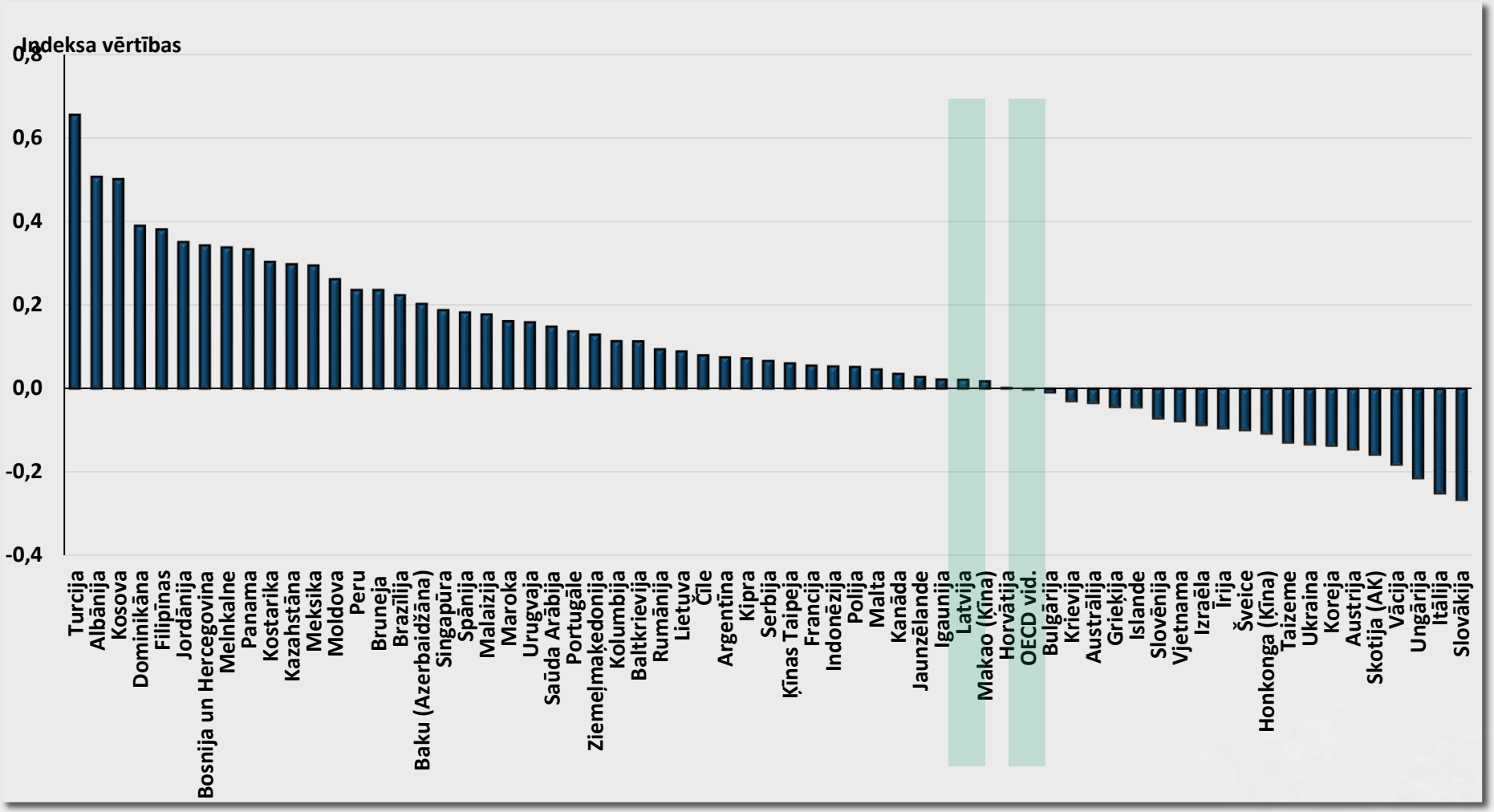

	Meiteņu un zēnu sasniegumi	*Skolēnu sasniegumi augstākajā un zemākajā SES kvartilē*
Starpība ir pozitīva (valstu skaits)	*62*	*61*
Nav starpības (valstu skaits)	*1*	*2*
Starpība ir negatīva (valstu skaits)	*0*	*0*

SECINĀJUMI

- Skolēnu globālās kompetences modulis pirmoreiz izstrādāts un iekļauts PISA 2018 pētījumā. Globālās kompetences moduļa testā piedalījās 27 valstis (t.sk. 11 OECD valstis), aptaujā – 66 valstis (t.sk. 27 OECD valstis).
- Globālās kompetences testā Latvijas skolēnu sasniegumi (497 punkti) ir augstāki par vidējo līmeni starp visām 27 testa dalībvalstīm – esam 9.vietā. Visaugstākie sasniegumi ir Singapūras, Kanādas un Honkongas (Ķīna) skolēniem. Savukārt, attiecībā pret 11 OECD valstīm, kuras piedalās testā, esam vidējā līmenī, jo OECD valstu vidējais sasniegumu līmenis ir 500 punkti.
- Latvijā vairums jeb 93% piecpadsmit gadus veco skolēnu zina un lieto divas vai vairāk valodas, kas ir augstākais radītājs 66 valstu vidū (vidējais rādītājs 68%). Līdzīgi jeb vairāk nekā 90% tas ir arī, piemēram, Horvātijā, Maltā un Igaunijā. Pie kam Latvijā aptuveni 50% skolēnu zina un lieto 3 valodas, tātad mūsu skolēnu valodu zināšanas ir labs pamats saziņai ar citu valstu cilvēkiem pasaulē.

SECINĀJUMI

- Kopumā vairāk kā puse Latvijas skolēnu (aptuveni 50% – 80%) aptaujās pauž viedokļus, ka spēj saprast un novērtēt citus cilvēkus un iesaistīties ar viņiem pozitīvā mijiedarbībā, lai gan summārie dažādu jautājumu indeksi Latvijas skolēniem parasti ir zemāki par OECD valstu vidējo, izņemot, piemēram, interesi izzināt citas kultūras.
- Attieksmes globālās kompetences jomā Latvijā un vairākumā valstu parasti ir pozitīvākas meitenēm (izņemot spējas piemēroties dažādām situācijām) un skolēniem ar augstāku ģimenes SES.
- Latvijas skolu direktori biežāk nekā vidēji OECD pauž viedokli par dažādu globālo tēmu iekļaušanu skolas programmās (attiecīgi 98%-90% un 88%-78%, atkarībā no konkrētās tēmas), tomēr jāatzīmē, ka Latvijā un vēl 13 OECD valstīs (t.sk. Igaunijā un Lietuvā) skolēnu atbildes nav statistiski nozīmīgi saistītas ar to.